

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Glasbena šola

Izobraževalni program: Glasba

Predmet: ROG

Učni načrt

Ljubljana 2022

ROG

Učni načrt

Izobraževalni program GLASBA, GLASBENA ŠOLA

Dopolnitve (2021) učnega načrta za predmet rog v poglavju 5.1 (Minimalni standardi znanja) so pripravili: Marko Možina (vodja delovne skupine za trobila), Gregor Dvorjak, Franc Lipovšek in Robert Prednik

Uredili: mag. Ivan Florjanc, dr. Branka Rotar Pance, Magdalena Međeral

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: dr. Simona Kustec

Za zavod: dr. Vinko Logaj

Objava na spletnih naslovih:

<https://www.gov.si/teme/programi-v-glasbenem-izobrazevanju/>

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Glasbena-sola/Ucni-nacrti/Posodobljeni-ucni-nacrti/UN_rog_GS_posodobljeni.pdf

Prva spletna izdaja

Ljubljana 2022

Posodobljeni učni načrt za predmet rog v izobraževalnem programu Glasba je Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje določil na 218. seji dne 16. 12. 2021.

Izobraževalne programe Predšolska glasbena vzgoja, Glasbena pripravnica in Plesna pripravnica ter učne načrte, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 49. seji dne 11. 4. 2002, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so bili objavljeni v Uradnem listu RS št. 45/02. Izobraževalna programa Glasba in Ples ter učne načrte, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 56. seji dne 20. 3. 2003, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so objavljeni v Uradnem listu RS št. 55/03. Dopolnjeni predmetnik in učne načrte za program Glasba, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 127. seji dne 19. 11. 2009, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so objavljeni v Uradnem listu RS št. 11/10.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID [92780035](https://www.cobiss.si/urn:nbn:si:coibis:92780035)

ISBN 978-961-03-0597-2 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Sestavljavci izobraževalnih programov in učnih načrtov

Izobraževalni program Glasba

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Člani nacionalne komisije so bili tudi koordinatorji razširjenih predmetnih skupin za godala in brenkala, pihala, trobila in tolkala, instrumente s tipkami in petje, orkester in komorno igro ter nauk o glasbi in solfeggio.

Učne načrte za predmete: violina, viola, violončelo, kontrabas, flavta, oboa, klarinet, fagot, saksofon, rog, trobenta, pozavna, tuba in druga konična trobila, tolkala, petje, klavir, harmonika, orgle, kitara, harfa, kljunasta flavta, diatonična harmonika, citre, tamburice, orkester, komorna igra ter nauk o glasbi in solfeggio so na podlagi učnih načrtov za glasbene šole, ki jih je sprejel Strokovni svet za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije dne 27. 9. 1979 oziroma 16. 4. 1992 (orgle), pripravili: Draga Ažman, Kristina Babič, Martin Bajde, Marcos Bajuk, Jože Balažic, Volodja Balžalorsky, Renata Bauer, Dalibor Bernatovič, Vlasta Bezjak, Andžela Blažeka, Željko Bradič, Tatjana Šporar Bratuž, Jernej Brence, Ksenija Trotovshek Brlek, Sonja Cigan, Bojan Cvetrežnik, Matjaž Drevenšek, Boris Dvoršak, Maja Gogala Dvoršak, Tatjana Dvoršak, Darinka Fabiani, Mateja Ferenčak, Simona Fisher, Marija Feguš Friedl, Cita Galič, Slavko Goričar, Drago Gradišek, Jelka Grafenauer, Jožica Grebenšek, Hinko Haas, Tomaž Habe, Karmen Hlade, Žarko Ignjatović, Jakob Ivan, Jasenka Jelačić, Lučka Joksič, Marinka Kukec Jurič, Ileana Bratuž Kacjan, Janja Kipič, Mateja Prem Kolar, Albert Kolbl, Jolanda Korat, Ruda Ravnik Kosi, Polona Kovač, Eva Kranjčan, Marija Kregar, mag. Igor Krivokapič, Dragutin Križanič, Peter Kruder, Karel Leskovec, Venčeslav Lenarčič, Boštjan Lipovšek, Andrej Lorber, Matija Lorenz, Tomaž Lorenz, Zoran Lupinc, Majda Lužnik, Svetlana Marinković, Lidija Maletič, Zdenka Kristl Marinič, Zoran Marković, Milivoj Matković, Marjetka Minič, Peter Napret, Jerko Novak, dr. Breda Oblak, Marija Okoliš, Igor Oulokin, dr. Branka Rotar Pance, Lidija Pavlica, Barbara Pibernik, Tomaž Plahutnik, Darij Pobega, Metka Podpečan, Saša Potisk, Robert Prednik, Bronka Prinčič, mag. Majda Zaveršnik Puc, Dušan Remšak, Vildana Repše, Božo Rogelja, Ivanka Ropas, Vita Gregorc Rošker, dr. Janja Črčinovič Rozman, Miro Saje, Barbara Sevšek, Doroteja Cestnik Spasić, Robert Stanič, Robert Stopar, Dušanka Stražar, Marjan Stropnik, Vesna Stropnik, Zlatko Špoljar, Franc Štuhec, Dolores Šturman, Borivoj Šurbek, Milan Švagan, Damir Tkavc, Metod Tomac, Miro Tomšič, Mile Trampuš, Mojca Tratar, Vojko Trnjek, Mojca Volavšek, Fanika Vošnjak, Oto Vrhovnik, Nina Venier Zalokar, mag. Ema Zapušek, Janez Zavec, Ivana Ziherl, Blaž Zupan, Stanko Žagar, Lidija Žefran, Andreja Žel, Nikolaj Žličar in Franc Žugelj.

Jezikovni pregled: Janko Potrata

Dopolnjeni predmetnik in učne načrte v izobraževalnem programu Glasba, ki jih je na 127. seji dne 19. 11. 2009 določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje, je pripravila Nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v sestavi: Drago Arko – predsednik, mag. Tomaž Faganel, mag. Ivan Florjanc, Marija Gombač, Primož Malavašič, Matej Selan, dr. Dragica Žvar, Januš Rasiewicz, Mateja Valič Presetnik, Tomaž Buh, Marija Gregorc, Zdravko Hribar in Anton Savnik.

V razširjenih predmetnih skupinah za posamezna področja pa so sodelovali še: Franc Žugelj, Miro Saje, Matjaž Jevšnikar, Drago Gradišek, Albert Kolbl, Igor Krivokapič, Matej Zupan, Božo Rogelja, Slavko Goričar, Matjaž Drevenšek, Milan Švagan, Martin Bajde, Miro Tomšič, Vildana Repše, Mile Kosi in Kristian Kolman.

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izobraževalna programa Predšolska glasbena vzgoja in Glasbena pripravnica

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Učne načrte so pripravili:

Marija Gregorc, dr. Barbara Sicherl - Kafol, Anton Gorjanc, Marija Okoliš in Irena Rigo.

Izobraževalna programa Plesna pripravnica in Ples

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Učne načrte so pripravili:

Balet: Matej Selan, Iko Otrin in Vlasta Veselko,

Sodobni ples: Jana Kovač Valdes, Ana Vovk Pezdir, Petra Pikalo in Vlasta Veselko,

Plesna pripravnica: Matej Selan, Jana Kovač Valdes, Alenka Tomc in Iko Otrin.

Dopolnitve učnih načrtov (minimalne standarde znanja in didaktična priporočila za doseganje minimalnih standardov znanja) ter Znanja izvajalcev za programe Predšolska glasbena vzgoja, Glasbena pripravnica, Plesna pripravnica, Glasba in Ples, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 218. seji dne 16. 12. 2021, je pripravila Nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v sestavi: red. prof. mag. Ivan Florjanc – predsednik, Drago Arko, dr. Dimitrij Beuermann, Magdalena Međeral, Helena Meško, Helena Valerija Krieger, Marko Možina, Dejan Prešiček, dr. Nejc Sukljan in Boris Štih.

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Kazalo vsebine

1 OPREDELITEV PREDMETA.....	5
2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA	5
3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI.....	6
4 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINE	8
5 STANDARDI ZNANJA	16
5.1 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	16
6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	19
7 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI	20

1 OPREDELITEV PREDMETA

Primitivni rogovi, iz katerih se je skozi mnoge različice razvil današnji inštrument, segajo v predzgodovinsko obdobje. Še danes pa takšne inštrumente, narejene predvsem iz živalskih rogov, uporabljajo nekateri zunajevropski narodi pri svojih obredih. Rimljani so izdelovali kovinske rogove, ki so jih uporabljali ob različnih priložnostih. V zgodnjem srednjem veku se pojavijo preprosto in lahko zaviti rogovi v obliki živalskih rogov, vendar ni znano, da bi jih uporabljali v glasbene namene, temveč verjetno pri lovu ali drugih priložnostih. V operni literaturi se lovski rogovi prvič pojavijo leta 1637 v operi Erminija sul Giordano skladatelja M. A. Rossija. Približna oblika današnjega roga z dvainpolkrat zavito cevjo se je pojavila v Franciji okoli leta 1660. V partiturah srečujemo naziv »tromba o corno«. Uporabljali pa so tudi druge nazive kot »corno dacaccia« in »corno par force«.

Sredi 18. stoletja se je konstrukcija roga zelo spreminjala. Cev je postajala konična, odmevnik večji in ustnik lijakast. Zvok je postal mehkejši in nežnejši. Takšen rog, imenovan »inventionshorn«, je izumil A. J. Hampel, ki je uvedel tudi tehniko dušenja tona z desno roko, kar je omogočilo dosego tona med preprihovalnimi toni in diatoničnim izvajanjem glasbe. Klasična orkestrska literatura je rog uporabljala bolj za izpopolnjevanje harmonij v srednjem registru. Večjo melodično vlogo pa je že opaziti v Beethovnovih simfonijah.

Z izumitvijo ventilov (H. Stolzel, 1815) je bila odpravljena težava izenačitve zvoka med dušenimi in odprtimi toni. Izum je izpopolnil F. Sattler leta 1819. Tako je rog postal tehnično gibkejši in intonančno zanesljivejši. Rogove z ventili so začeli uvajati v orkestre v dobi romantike. Po tem obdobju je rog začel dobivati vse pomembnejšo vlogo v orkestrih, vse pogosteje pa se uveljavlja kot solistični inštrument.

Rog je danes nepogrešljiv inštrument v simfoničnih in pihalnih orkestrih ter drugih glasbenih sestavih. Zvok roga je zelo bogat, saj ima med trobili najširši spekter alikvotnih tonov. Zaradi tega spada izvajalsko med najtežje inštrumente. Njegova barva zvoka omogoča bogat spekter karakternosti.

Do danes se je tehnično nenehno izpolnjeval. Danes je najpogosteje v rabi dvojni F/B rog, ki je tehnično spretnejši in omogoča izvajanje zahtevnih, solističnih in orkestralnih partov.

2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- se oblikujejo v vsestransko razvito osebnost,
- razvijajo pozitiven odnos do dela in umetnosti ter potrebo po nenehnem razvoju,
- razvijajo pozitiven odnos do glasbe,
- razvijajo čut za vrednotenje kulture nasploh,
- se spodbujajo k ustvarjalnosti,
- se spodbujajo k samostojnemu delu,
- pridobivajo motorične spretnosti, nujne za izvajanje in zapisovanje glasbe,
- se navajajo na samonadzor in nadzor zvoka,
- se navajajo k samostojnemu nastopanju in skupinskemu muziciranju v komornih skupinah in orkestrih,
- razvijajo čut za ljubezen do inštrumenta,
- razvijajo analitično obvladovanje notnega besedila,
- se usposablajo za nadaljnje glasbeno izobraževanje.

3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI

Učenci:	NIŽJA STOPNJA		VIŠJA STOPNJA
	1. in 2. razred	3., 4., 5. in 6. razred	7. in 8. razred
igrajo na rog;	<ul style="list-style-type: none"> spoznavajo rog, ravnanje z njim in njegovo nego, spoznavajo naravno držo telesa, spoznavajo tehniko dihanja, v okviru sposobnosti večajo obseg; 	<ul style="list-style-type: none"> utrjujejo in negujejo naravno sproščeno držo roga, razvijajo tehniko dihanja; 	<ul style="list-style-type: none"> večajo obseg, povečujejo svojo tehnično zmogljivost, povečujejo in utrjujejo izvajalsko vzdržljivost;
solfedžirajo;	<ul style="list-style-type: none"> s prepevanjem preprostega notnega besedila pridobivajo slušno predstavo vsebin, ki jih predelujejo, v mislih štejejo in pravilno izdržujejo preproste ritmične vzorce (metronom), logično povezujejo svoje teoretično znanje z igranjem na inštrument; 	<ul style="list-style-type: none"> solfedžirajo notno besedilo, pridobivajo slušno predstavo vsebin, ki jih predelujejo, v mislih štejejo in natančno razumejo ritmične vzorce, poglobljeno povezujejo svoje teoretično znanje z igranjem, preprosto notno besedilo transponirajo; 	<ul style="list-style-type: none"> solfedžirajo zahtevna notna besedila in imajo popolno slušno predstavo, utrjujejo in spoznavajo zahtevnejše ritmične vzorce, transponirajo etude in skladbice, povezujejo vse pridobljeno teoretično znanje z igranjem na inštrument;
oblikujejo zvok;	<ul style="list-style-type: none"> spoznavajo tehniko nastavka (vibracija ustnic, igranje na ustnik in inštrument), spoznavajo vlogo jezika za atako, spoznavajo in prepihujejo tone v malem obsegu, spoznavajo osnove artikulacije in dinamike, poskušajo doseči čim lepši zvok inštrumenta; 	<ul style="list-style-type: none"> utrjujejo tehniko nastavka, v okviru sposobnosti večajo obseg in tehniko prepihanja, utrjujejo in izboljšujejo tehniko artikulacije in globlje spoznavajo dinamične zakonitosti, izenačujejo zvok v doseženem obsegu; 	<ul style="list-style-type: none"> izenačujejo kakovost zvoka v vseh registrih in celotnem doseženem obsegu, večajo in negujejo fleksibilnost, spoznavajo vse dinamične, artikulacijske in agogične zakonitosti;
igrajo v skupini;	<ul style="list-style-type: none"> z učiteljem igrajo preproste duete, igrajo preproste skladbice ob spremljavi klavirja; 	<ul style="list-style-type: none"> igrajo skladbice ob spremljavi klavirja, igrajo preproste skladbice v duetih, triih ali večjih komornih skupinah, v okviru sposobnosti igrajo v orkestru; 	<ul style="list-style-type: none"> igrajo zahtevnejše skladbe ob spremljavi klavirja, igrajo v komornih skupinah z različnimi inštrumenti, igrajo v orkestrih;
ustvarjajo;	<ul style="list-style-type: none"> v okviru doseženega obsega in praktičnega ter teoretičnega znanja igrajo lastne skladbice in jih poskušajo zapisati, poslušajo svoje posnetke; 	<ul style="list-style-type: none"> v okviru doseženega znanja skladajo pesmice, jih izvajajo in zapisujejo, dodajajo preproste harmonije (T. D. S.); 	<ul style="list-style-type: none"> skladajo lastne skladbe in jih zapisujejo, spoznajo zakonitosti improvizacije in variacije;

<p>spoznavajo, ocenjujejo in vrednotijo glasbo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ugotavljajo značaje skladbic (veselo, otožno), • o izvajanih skladbicah se pogovarjajo s preprostimi, a natančnimi izrazi, • poslušajo glasbo, dojemljivo njihovi starosti, • spoznajo zgodovinski razvoj inštrumenta. 	<ul style="list-style-type: none"> • ugotavljajo značaje skladb, • izvajanje skladbic komentirajo, • razpravljajo o kakovosti izvedb, • poslušajo glasbo prek nosilcev zvoka. 	<ul style="list-style-type: none"> • poglobljeno razpravljajo o lastni izvedbi skladb, • kritično in konstruktivno razpravljajo o izvedbah glasbenih del, • spoznavajo slovensko in svetovno literaturo za inštrument (v okviru sposobnosti), • izvajanje skladb komentirajo, • razpravljajo o kakovosti izvedb, • poslušajo glasbo prek nosilcev zvoka.
<p>Dodatni pouk</p>	<p>Intenzivnejše razvijanje tehničnih in muzikalnih prvin do stopnje celovitega uresničevanja ciljev in brezhibnega obvladovanja vsebin, predpisanih za posamezni razred oziroma stopnjo izobraževanja.</p>		

4 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINE

1. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- drža telesa,
- drža roga,
- osnovne vaje za dihanje,
- vaje z ustnicami in ustnikom (vibracija ustnic),
- tehnične vaje v intervalu terce in obsegu, ki ga učenec zmore,
- vaje za atako,
- dinamične prvine (p, f),
- spoznavajo, razumejo in igrajo notne vrednosti: celinke, polovinke, četrтинke in osminke z istoimenskimi pavzami,
- note berejo parlato.

Lestvice:

- durove lestvice s trozvoki v okviru doseženega obsega in notnih vrednosti celinke in polovinke.

Šole – metode:

- Hören, lesen & spielen 1. (De Haske),
- E. Hulin: 20 etudes concertantes sur 5 notes, 1–10 (G. Billaudot),
- Poleh: Hrestomatija, 1. zvezek (Muzika Moskva),
- W. Schneider: Erstes Waldhornspiel (Schott),
- H. Kliment: Anfängerschule für Waldhorn (Kliment).

Skladbe:

- narodne in otroške pesmi,
- skladbe, ki jih vsebujejo navedene šole,
- M. Hoeltzel: Spielbuch I. (Schott),
- Horn Solos Book One (Faber Music),
- E. Hulin: 21 Easy Small Pieces In Concertant Style – Vol. 1 (Billaudot),
- Collection Panorama Cor. 1 (Billaudot),
- Weihnachtslieder Band 1, Band 2 (Hage).

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

2. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- utrjujejo vsebine prvega razreda,
- počasi večajo obseg navzgor in navzdol,
- osnovne vaje za artikulacijo,
- lestvične vaje v obsegu kvinte (obseg postopno širijo),
- razvijajo fleksibilnost – prepihujejo tone v malem obsegu,
- dinamične prvine (od p do f),
- vaje za atako,
- spoznavajo in razumejo notne vrednosti iz usvojenih vsebin.

Lestvice:

- durove in molove s trozvoki ter notnih vrednosti polovinke in četrтинke.

Šole – metode:

- M. Thompson: Warm up Exercises (Paxman Musical Instrumental Ltd.),
- B. Tuckwel: 50 začetnih vaj za rog (Oxford University Press), št. 3, 4,
- D. Gürtl: Šola za rog, 1. zvezek (Muzička naklada ZG) – št. 22–45,
- Hören, lesen & spielen I. (De Haske),
- E. Hulin: 20 etudes concertantes sur 5 notes, 11–20 (G. Billaudot),
- Poleh: Hrestomatija, 1. zvezek (Muzika Moskva),
- Pearson: Best in Class,
- H. Kliment: Anfängerschule für Waldhorn (Kliment).

Skladbe:

- skladbe, ki jih vsebujejo naštete šole, narodne pesmice in podobno,
- Horn First Book of Solos (Faber Music),
- Beginning Horn Solos (Faber Music),
- E. Hulin: 21 Easy Small Pieces In Concertant Style – Vol. 1 (Billaudot),
- Collection Panorama Cor. 1 (Billaudot),
- Weihnachtslieder, Band 1, Band 2 (Hage).

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica s trozvoki,
- dve etudi različnega karakterja,
- ena skladba (na pamet).

Napredovanje:

Potrebni pogoj za prehod v drugo obdobje nižje stopnje je uspešno opravljen izpit za 2. razred.

3. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- lestvične vaje,
- vaje za fleksibilnost – večajo obseg,
- vaje za artikulacijo – v celotnem doseženem obsegu,
- intervalne vaje, tudi solfedžirajo,
- vaje za atako,
- obvladujejo dinamične prvine od pp do f, akcente in agogiko,
- spoznavajo težje ritmične vzorce in jih razumejo,
- o izvedenih skladbah razpravljajo.

Lestvice:

- durove in molove lestvice s trozvoki v različnih artikulacijah.

Šole – metode:

- M. Thompson: Warm up Exercises (Paxman Musical Instrumental Ltd.),
- B. Tuckwel: 50 začetnih vaj za rog (Oxford University Press), št. 5–8,
- D. Gürtl: Šola za rog, 1. zv. (Muzička naklada ZG), od št. 45 do 70,
- Hören, lesen & spielen I. (De Haske),
- Poleh: Hrestomatija, 1. zvezek (Muzika Moskva),
- E. Paul: Waldhornschnle – prvi del (Doblinger), od št. 1 do 20,
- Pearson: Best in Class,
- M. Jancich: Method for french horn,
- Gabler: Začetna šola za rog,
- H. Kliment: Anfängerschule für Waldhorn (Kliment).

Skladbe:

- P. Proust: Aquarium (R. Martin),
- D. Ohanian: Begining Horn Solos,
- D. Meunier: Jolicor (M. Combre Paris),
- E. Hulin: 21 Easy Small Pieces In Concertant Style – Vol. 2 (Billaudot),
- Collection Panorama Cor. 1 (Billaudot),
- Weihnachtslieder Band 1, Band 2 (Hage),
- Hornmusic For Beginners (Musica Budapest).

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica s trozvoki,
- dve etudi različnega karakterja,
- ena skladba (na pamet).

4. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- razvijajo vse prvine iz tretjega razreda.

Lestvice:

- durove in molove lestvice s trozvoki in dominantnim septakordom, razloženo ter v različnih artikulacijah in tempih.

Šole – metode, etude:

- M. Thompson: Warm up Exercises (Paxman Musical Instrumental Ltd.),
- B. Tuckwel: 50 začetnih vaj za rog (Oxford University Press), št. 9–16,
- D. Gürtl: Šola za rog, 1. zvezek, od št. 70 do 90,
- Hören, lesen & spielen II. (De Haske),
- Poleh: Hrestomatija, 1. zvezek (Muzika Moskva),
- E. Paul: Waldhornschnle – prvi del (Doblinger), od št. 20 do 30,
- D. Scholar: Šola za rog – prvi del (Zimmermann),
- H. L. Geisler: Šola za rog (P. W. M.),
- H. Kliment: Anfängerschule für Waldhorn (Kliment),
- E. Mirsch: Melodious Studies For French Horn, št. 1–3, (C. Fischer).

Skladbe:

- P. Proust: Waldhorn (R. Martin),
- J. D. Ployhar: March of the Grenadiers (Belwin),
- J. D. Ployhar: The Hunt (Belwin),
- E. Hulin: 21 Easy Small Pieces In Concertant Style – Vol. 2 (Billaudot),
- Collection Panorama Cor. 2 (Billaudot),
- Weihnachtslieder Band 1, Band 2 (Hage),
- Hornmusic For Beginners (Musica Budapest).

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica s trozvoki in dominantni septakord,
- dve etudi različnega karakterja,
- dve skladbi, ena na pamet.

5. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- razvijajo tehniko igranja,
- vaje za fleksibilnost,
- vaje za atako,
- vaje za artikulacijo,
- intervalne vaje,
- ritmično berejo note,
- solfedžirajo tekst, ki ga igrajo,
- nadgrajujejo in razumejo težje ritmične vzorce,
- dosegajo telesno pripravljenost za kakovostno igranje v daljšem časovnem obdobju,
- analizirajo izvedene skladbe.

Lestvice:

- durove in molove lestvice z razloženimi trozvoki, dominantnim in zmanjšanim septakordom.

Šole – metode:

- D. Bourge: Flexibilities, staccato (CSMF),
- M. Thompson: Warm up Exercises (Paxman Musical Instrumental Ltd.),
- B. Tuckwel: 50 začetnih vaj za rog (Oxford University Press), št. 17–23,
- D. Gürtl: Šola za rog, 2. zvezek, od št. 94 do 120,
- Hören, lesen & spielen II. (De Haske),
- E. Paul: Waldhornschule – prvi del (Doblinger), od 30 do 40,
- Poleh: Hrestomatija, 2. zvezek (Muzika Moskva),
- Dijoux: 40 Deschiffrages faciles,
- Mirsch: Melodious Studies For French Horn, od 4 do 9 (c. Fischer),
- Krol: Šola za rog,
- C. Koprach: Šola za rog, prvi del (F. Hofmeister).

Skladbe:

- H. D. Škroup: Koncert v B-duru (General Music Publishing Company),
- E. Bozza: En Irlande (A. Leduc),
- Marcelo: Sonata v e-molu,
- E. Hulin: 21 Easy Small Pieces In Concertant Style – Vol. 3 (Billaudot),
- Collection Panorama, Cor. 2 (Billaudot),
- Weihnachtslieder, Band 1, Band 2 (Hage),
- Hornmusic For Beginners (Musica Budapest).

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica z razloženimi trozvoki, dominantnim in zmanjšanim septakordom,
- dve etudi različnega karakterja,
- dve skladbi (na pamet).

6. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- nadgrajujemo sestavine iz petega razreda.

Lestvice:

- durove in molove lestvice z razloženimi trozvoki, septakordi.

Šole – metode, etude:

- D. Bourge: Flexibilities, staccato (CSMF),
- M. Thompson: Warm up Exercises (Paxman Musical Instrumental Ltd.),
- B. Tuckwel: po sposobnostih (Oxford University Press),
- D. Gürtl: Šola za rog, 2. zvezek, od št. 120 do 150,
- Hören, lesen & spielen II. (De Haske),
- Poleh: Hrestomatija, 2. zvezek (Muzika Moskva),
- E. Paul: Waldhornschule – prvi del, od št. 40 do št. 50,
- Koprassch: Šola za rog – prvi del,
- E. Paul: 50 novih melodičnih etud (Doblinger),
- Biehlig: Šola za B rog in podobno,
- E. Mirsch: Melodious Studies For French Horn, od št. 10 do št. 20 (C. Fischer).

Skladbe:

- Gliere: Intermezzo, op. 35,
- C. Saint-Saens: Romanca,
- Corelli: Sonata v F-duru,
- V. Lovec: Intrada,
- F. Juvanc: 5 fragmentov,
- Saint-Saens: Andante,
- E. Hulin: 21 Easy Small Pieces In Concertant Style – Vol. 3 (Billaudot),
- Weihnachtslieder Band 1, Band 2 (Hage),
- Hornmusic For Beginners (Musica Budapest).

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica z razloženimi trozvoki, dominantnim in zmanjšanim septakordom,
- dve etudi različnega karakterja,
- dve skladbi (na pamet).

Napredovanje

Za prehod na višjo stopnjo izobraževanja mora učenec na izpitu za 6. razred roga pokazati dobro obvladovanje vseh tehničnih in muzikalnih elementov igre in pridobiti pozitivno mnenje izpitne komisije.

7. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- nadaljujejo razvoj obsega,
- razvijajo tehnike,
- povečujejo vzdržljivost,
- se učijo težjih transpozicij,
- izenačujejo registre po celotnem obsegu,
- izboljšujejo intonacijo, predvsem v skupinski igri,
- se učijo težjih ritmičnih vzorcev in jih tudi razumejo,
- spoznavajo težjo literaturo,
- spoznavajo bluesovsko lestvico in osnove improvizacije v jazzu,
- spoznavajo jazzovske načine načina izvajanja in načine drugih zabavnih oblik glasbe,
- izboljšujejo pomnjenje.

Šole – metode, etude:

- D. Bourge: Flexibilities,
- D. Bourge: Staccato (CSMF),
- D. Guertl: Šola za rog 2. zvezek in nekaj iz 3. zvezka – lažje vaje,
- E. Paul: 100 technische Etuden – 1. zvezek,
- G. Barboteau: Lectures exercices pour cor,
- M. Alphonse: Deux cents etudes nouvelles mlodique et progressives pour cor – 1. zvezek,
- E. Paul: 50 melodische Etuden – od približno 40. vaje,
- L. Thevet: Cinquante exercices a changment de ton pour cor-transpozicije,
- E. Paul: 60 neue Etuden – transpozicije,
- M. Yancich: A Practical Guide to French Horn Playing (Wind Music Inc.),
- R. Ricker, B. Dobbins ali H. Honshuku – vse druge šole za učenje osnov jazza.

Skladbe:

- Zbirke: Hrestomatija – po izbiri in sposobnosti,
- Musica per Ed Budapest – po izbiri,
- Vivaldi: 6 sonatas – po izbiri,
- Marcello: 6 sonatas – po izbiri,
- E. Dauce: Romanca (Marcel Combre, editeur-Paris),
- R. Clerisse: Chant sans paroles (Alphonse Leduc),
- O. Franz: 100 Duette für zwei Waldhörner, 1. zvezek po izboru (R. Erdmann),
- New Pieces for Horn, 1. zvezek (The Associated Board of the Royal Schools of Music),
- M. P. Pottag: French Horn Passages 1. zvezek – po izboru (Belwin),
- Kelley: 20 Encore and Recital Pieces – po izboru.

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- durova in molova lestvica z razloženimi trozvoki, dominantnim in zmanjšanim septakordom po celem obsegu,
- dve etudi različnega karakterja,
- dve skladbi (ena slovenska) na pamet s spremljavo klavirja,
- izvaja lastno skladbo.

8. RAZRED

Tehnične in muzikalne prvine ter teoretične vsebine:

- utrjujejo in dograjujejo vse elemente 7. razreda,
- natančno spoznavajo načine izvajanja vseh stilov v glasbi,
- negujejo vzdržljivost,
- izboljšujejo izenačitev registrov po celotnem obsegu,
- igrajo vse lestvice in akorde na najrazličnejše načine po celotnem obsegu,
- nadgrajujejo spretnosti vseh transpozicij,
- ustvarjajo glasbo in jo zapisujejo in izvajajo,
- igrajo in prepevajo težje skladbe in etude,
- analizirajo etude in skladbe,
- spoznavajo osnove sodobnega notnega zapisa in načine njegovega izvajanja,
- v skupinski igri se zvočno in intonančno prilagajajo in nadgrajujejo zvočno predstavo parta,
- poslušajo glasbo, jo zapisujejo in izvajajo,
- nadgradijo osnove jazzovskega teoretičnega znanja in izvajanja več stilov v zabavni glasbi.

Šole – metode:

- D. Bourge: Flexibilities,
- D. Bourge: Staccato D. Guertl: Šola za rog, 2. in 3. zvezek,
- E. Paul: 100 technische Etuden, 1. in 2. zvezek,
- G. Barboteau: Lectures exercices pour cor,
- M. Alphonse: Deux cents etudes nouvelles melodique et progressives pour cor, 1. in 2. zvezek,
- L. Thevet: Cinquante exercices achange de ton pour cor-transpozicije,
- Koprassch: Šola za rog – 1. del,
- M. Glinka: Melodične etude za rog in klavir (The »Kompozitor« Publishers, Sankt Petersburg, 1996),
- M. Yanchich: A Practical Guide to French Horn Playing (Wind Music-Inc.).

Skladbe:

- Zbirke: Hrestomatija – po izbiri,
- French horn solos – po izbiri (Musica per corno; Budapest),
- Vivaldi: 6 sonatas – po izbiri,
- Marcello: 6 sonatas – po izbiri,
- W. A. Mozart: Koncert št. 1 v D-duru,
- M. Ceconi: Automne (Marcel Combre Editeur),
- G. Gabelles: Image (L. Filippo),
- Zbirka: New Pieces for Horn (The Associated Board of the Royal Schools of Music),
- O. Franz: 100 Duette für 2 Waldhörner, 1. in 2. zvezek – po izbiri (R. Erdmann),
- H. Kling: Easy Pieces for Horn Trio,
- M. P. Pottag: French Horn passages, 1. zvezek (Belwin).

Opombe:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

Izpitne vsebine:

- Učenec lahko pripravi tudi javni nastop – javni izpit.
- vse lestvice z razloženimi akordi, dominantni in zmanjšani septakord po celotnem obsegu in razloženo, po izboru izpitne komisije,

- dve etudi različnega karakterja,
- tri skladbe iz različnih obdobij (vsaj ena slovenska in ena ciklična), vsaj dve na pamet,
- izvaja lastno skladbo po želji.

5 STANDARDI ZNANJA

Nižja stopnja (1., 2., 3., 4., 5., 6. razred)

Na nižji stopnji od učenca pričakujemo:

- da je spoznal rog,
- da je njegova drža sproščena,
- da spozna osnove dihanja,
- da spozna pravilno osnovo proizvodnje zvoka,
- da razume preprosto notno besedilo predelanih vsebin,
- da v okviru doseženega obsega igra čisto in brez napora,
- da spozna osnove skupinskega muziciranja (intonančna in druga prilagajanja),
- da je že nastopal v javnosti.

Višja stopnja (7. in 8. razred)

Na višji stopnji od učenca pričakujemo:

- da obvlada dihanje,
- da pozna in loči dinamične artikulacijske in agogične zakonitosti,
- da je dosegel obseg vsaj v okviru dveh oktav,
- da je izoblikoval čim lepši ton in izenačil registre,
- da je intonacija čista in je pozoren na njeno morebitno korekcijo,
- da razume vse notno besedilo, ki ga je predelal,
- da pravilno frazira,
- da je že sposoben igrati v komornih skupinah in orkestrih,
- da je čim več nastopal v javnosti,
- da je dosegel standard znanj, ki se zahtevajo za nadaljevanje šolanja na srednji stopnji.

5.1 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Minimalni standardi znanja opredeljujejo dosežke učenca, ki jih izkazuje za oceno zadostno (2). Vključujejo obseg in kakovost znanj, spretnosti in veščin, ki jih v skladu z operativnimi cilji (dejavnosti in vsebine) v učnem načrtu predmeta rog učenec razvija med šolskim letom in izkaže ob koncu šolskega leta ter so nujno predznanje za nadaljnje učenje v naslednjem razredu.

Za minimalni standard učenci izvajajo skladbe iz notnega zapisa, z nekaterimi pomanjkljivostmi v artikulaciji, dinamiki, poudarkih ipd., v počasnejšem tempu od zahtevanega, a s povečini natančnimi tonskimi višinami in ritmom. Število napak ni tolikšno, da bi preprečevalo nemoteno slušno spremljanje skladbe, osnovni obris skladbe je kljub manjši jasnosti ali natančnosti izvajanja še vedno prepoznaven.

1. RAZRED

Učenec še zadovoljivo:

- pozna rog in njegovo zgradbo, njegove najosnovnejše zvočne možnosti ter vzdrževanje in higieno glasbila;

- pozna ter obvlada pravilno držo telesa in glasbila, pravilen vdih in izpih ter osnove vodenja tona;
- obvlada osnove legato in non legato igre;
- pozna in uporablja osnovne glasbene oznake ter izvede preproste skladbe.

2. RAZRED

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada pravilno držo telesa in glasbila, dihanje s prepono ter pravilen vdih in izpih;
- obvlada pravilen nastavek ter osnove pravilnega vodenja in oblikovanja tona;
- razlikuje in izvaja tone v različnih zvočnih jakostih;
- pozna osnovne ritmične vzorce;
- spreminja tonske višine s pomočjo vokalov (A–E–I);
- igra preproste skladbe in kratke etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

3. RAZRED

Učenec še zadovoljivo:

- vodi in oblikuje ton ter obvlada pravilno držo telesa;
- igra v razširjenem tonskem obsegu;
- razume in uporablja osnovne načine artikulacije;
- prepričuje osnovne alikvotne v počasnem tempu s pomočjo vokalov;
- ponovi po slušni zaznavi zelo enostavne ritmično-melodične vzorce;
- igra lažje skladbe in kratke etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

4. RAZRED

Učenec še zadovoljivo:

- vodi in oblikuje ton ter obvlada pravilno držo telesa;
- igra v razširjenem tonskem obsegu navzgor in navzdol;
- igra v različnih artikulacijskih načinih;
- obvlada osnove dinamike in agogike;
- fleksibilno igra (prepihava alikvotne) navzgor in navzdol;
- ponovi po slušni zaznavi enostavne ritmično-melodične vzorce;
- igra lažje skladbe in krajše etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

5. RAZRED

Učenec še zadovoljivo:

- vodi in oblikuje ton ter še zadovoljivo obvlada pravilno in naravno sproščeno držo telesa;
- igra v razširjenem tonskem obsegu navzgor in navzdol;
- igra v različnih artikulacijskih načinih in različnih tempih;
- fleksibilno igra (prepihava alikvotne) navzgor in navzdol v hitrejšem tempu;
- obvlada različne ritmične vzorce;
- ponovi po slušni zaznavi nekoliko zahtevnejše ritmično-melodične vzorce;
- igra lažje skladbe in etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

6. RAZRED

Učenec še zadovoljivo:

- vodi in oblikuje ton ter obvlada pravilno in naravno sproščeno držo telesa;

- igra v razširjenem tonskem obsegu navzgor in navzdol;
- igra v različnih artikulacijskih načinih in hitrejših tempih;
- fleksibilno igra (prepihava alikvote) navzgor in navzdol v hitrejšem tempu;
- ponovi po slušni zaznavi kompleksnejše ritmično-melodične vzorce;
- igra enostavne skladbe à vista;
- igra lažje skladbe in etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

7. RAZRED

Učenec še zadovoljivo:

- igra v razširjenem tonskem obsegu navzgor in navzdol;
- igra v različnih artikulacijskih načinih in hitrejših tempih;
- obvlada osnove dvojnega in trojnega jezika;
- fleksibilno igra (prepihava alikvote) navzgor in navzdol v hitrejšem tempu in različnih dinamikah;
- izvaja kompleksnejše ritmične vzorce;
- nadzira trajanje in kakovost tona (jakost, barva);
- ponovi po slušni zaznavi kompleksnejše ritmično-melodične vzorce;
- igra manj zahtevne skladbe à vista;
- igra manj zahtevne skladbe in etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

8. RAZRED

Učenec še zadovoljivo:

- igra v razširjenem tonskem obsegu navzgor in navzdol;
- igra v različnih artikulacijskih načinih, različnih slogih in hitrih tempih;
- obvlada osnove dvojnega in trojnega jezika v lestvičnem gibanju;
- fleksibilno igra (prepihava alikvote) navzgor in navzdol v hitrejšem tempu in različnih dinamikah;
- nadzira trajanje in kakovost tona (jakost, barva);
- ponovi po slušni zaznavi kompleksnejše ritmično-melodične vzorce;
- igra zahtevnejše skladbe à vista;
- igra manj zahtevne skladbe in etude iz literature, navedene v operativnih ciljih predmeta, ali iz druge ustrezne literature po izboru učitelja.

6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Priporočljiva starost za začetek učenja roga je devet let. Možno je tudi prej, vendar šele takrat, ko ima otrok popolnoma razvite stalne zobe in je fizično dovolj močan za naravno držo roga. V začetnem obdobju se priporoča otroški rog ali plastična cev z ustnikom, na katero lahko brez napornega držanja izvaja osnove dihanja, vibracije ustnic in prepihanje.

Na začetku šolanja je iz zdravstvenih razlogov posebno pozornost treba namenjati naravni, sproščeni drži inštrumenta. Še preden učenci začnejo igrati nanj, jih seznanimo z osnovami dihanja in šele nato se posvetimo vibraciji ustnic s postavitvijo ustnika na optimalno mesto. Prve vaje za vibracijo ustnic naj poskuša brez uporabe jezika na zlog »pu«, saj bo le tako dosegel, da odprtina ustnic, ki jo običajno povzroča jezik, ne bo prevelika.

Zelo pomemben je začetek poučevanja, saj je prav od pravilnih osnov odvisno, kako bo učenec napredoval. Ko je učenec že obvladal vsaj obseg kvinte, je zaradi slušne predstave dobro začeti s pesmicami, ki jih učenec pozna (otroške in narodne). Učitelj ga na klavirju lahko spremlja s preprostimi harmonijami ali z njim igra na rog. Čim več igranja na rogu z učenci je priporočljivo, saj le tako lahko dobi predstavo o lepem zvoku inštrumenta. Znano je namreč, da so otroci v zgodnjih letih dojemljivi za posnemanje.

V celotnem procesu šolanja naj učitelj posebno pozornost namenja tistim sestavinam, ki učencem delajo večje težave. Nobeno prehitovanje, ki se tiče obsega in tehničnih sposobnosti, ni priporočljivo. Vedno naj bo v ospredju učenčeva zmogljivost. Osnovna naloga, ki jo učitelji skušajo izpolniti ob tem učnem načrtu, je razvijanje ljubezni do glasbe in inštrumenta ter spodbujanje potrebe po muziciranju. Zaradi individualnega pristopa k učencu naj učni načrt ne pomeni toge obveznosti, temveč pomoč pri razvoju mladega glasbenika. Našteta gradiva naj bodo le v orientacijo standarda znanj, zato se priporoča, da učitelj sledi novim izdajam in uporablja tudi druga gradiva.

Za dnevno vadenje se priporoča:

- dihalne vaje v smislu sproščanja telesa,
- nadzor nastavka in vibracija z ustnikom (ogledalo),
- igranje tonskih in lestvičnih vaj po učiteljevi presoji (več pozornosti posvečati sestavinam, ki delajo učencu večje težave),
- vadenje etud in skladbic (mnoge melodične etude in skladbice, kot na primer omenjene Horn lesen & spielen, je možno vaditi s posneto spremljavo na zgoščenki),
- dnevno vadenje naj bo pravilno časovno odmerjeno in naj ga bo toliko, da učenec lahko igra brez posebnega napora.

7 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

MATERIALNI POGOJI

Cilji vzgojno-izobraževalnega procesa pri učenju roga terjajo za svoje uresničevanje primerno veliko, zračno, akustično in zvočno izolirano učilnico. Opremljena mora biti s klavirjem ali pianinom, metronomom, ogledalom ter avdiovizualnimi sredstvi. Šola naj ima na voljo otroški rog, F rog in dvojni F/B rog.

POGOJI ZA VPIS

Primerna starost in glasbene ter fizične dispozicije za igranje na rogu, ki jih kandidat dokaže na sprejemnem preizkusu.

PREVERJANJE IN OCENJEVANJE

Znanje preverjamo in ocenjujemo pri pouku, na internih in javnih nastopih ter ob zaključku šolskega leta pri izpitih. Ocene oblikujemo v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v glasbenih šolah.